

Kwartaalschrift van de historische vereniging "Old Reurle", jaarg.2 nr.1

Van het bestuur.

Allereerst willen we als bestuur van "Old Reurle" alle leden bij deze nog een gelukkig, voorspoedig en "olderwets" 1985 toewensen. Dat laatste lijkt al gelijk in vervulling te gaan door een winter, zoals we die in jaren niet meer gekend hebben. Onze "niejaarsvesite" werd dan ook geteisterd door gladheid, sneeuw en bittere kou. Wat er nu nog te wensen overblijft is een bijpassende zomer. Verder spreken we de hoop uit dat onze vereniging in 1985 zijn gestadige groei voort mag zetten en dat het daarbij aan de gestelde verwachtingen voldoet. Dat laatste is vooral afhankelijk van de activiteiten die we ontplooiën en de manier waarop we deze organiseren en presenteren. Onze maandelijksse bijeenkomsten en het tijdschrift zijn daarbij belangrijke visitekaartjes. Voor wat betreft de organisatie : in het volgende nummer komen we hier uitgebreid op terug, als ook binnen het bestuur de ontwikkelde ideeën op een rijtje zijn gezet.

Kalenders .

Bij de kalender-actie van "Old Reurle" zijn in totaal 628 kalenders verkocht. Dit heeft geleid tot een netto-winst van f.445,- . Zakelijk kunnen we dus spreken van een behoorlijk succes. De vraag is of we een dergelijke actie moeten herhalen, inclusief enige verbeteringen. Zo ja in welke vorm dan. Zo nee wat dan eventueel. We hopen zo gauw mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de mening die onder de leden leeft. Een beslissing moet zeker voor de zomermaanden genomen zijn.

Copieermachine .

In het vorige nummer is door de grote haast een fout geslopen in het artikel van het bestuur. De copieermachine is niet geschonken door de heer Hietbrink, maar in bruikleen gegeven, waarvan acte. Om materiaal en onkosten te kunnen bekostigen is besloten een vergoeding van 15 cent per copie te vragen, wanneer het gaat om privécopieerwerk. Copieën direct ten behoeve van de vereniging kunnen kosteloos worden gemaakt.

Algemene ledenvergadering .

Op 13 maart a.s. houdt de vereniging haar 2e algemene ledenvergadering. Onderdeel van de agenda zal zijn een bestuursverkiezing, omdat volgens het opgestelde rooster de heren De Jong en Onk aftredend zijn. Zoals u elders kunt lezen heeft de heer De Jong zijn zetel ter beschikking gesteld. Hoewel we dit besluit moeten respecteren betekent het wel dat we hiermee het bestuurslid met de meeste bestuurservaring verliezen. We hopen dat we dit kunnen opvangen en dat we in voorkomende gevallen nog een beroep kunnen doen op zijn kunde en kennis.

D.J.H. Onk .

Ledenlijst.

Als gevolg van de gestadige groei van het ledental in 1984 is in dit nr. een tot en met 31 januari 1985 bijgewerkte ledenlijst gevoegd.

Pagina-nummering.

In navolging van het "Oostgelders tijdschrift voor genealogie en boerderijonderzoek" is besloten om behalve de pagina-nummering per artikel ook een doorlopende nummering per jaar te gebruiken.

Geschiedenis Huis te Ruurlo.

Na veel speurwerk is het ons lid, D ten Arve, gelukt een deel van de geschiedenis van Ruurlo en het Huis te Ruurlo te achterhalen. In dit nr. deel 1 .

Algemene ledenvergadering.

Agenda voor de 2e algemene ledenvergadering op 13 maart a.s in de Luifel te Ruurlo.

1. Opening
2. Ingekomen stukken en medelingen
3. Vaststelling verslag vorige alg. ledenvergadering
4. Financiële verslag 1984 en begroting 1985 en verslag kascommissie.
5. Overzicht activiteiten 1984.
6. Bestuursverkiezing.
afterdend volgens rooster de heren de Jong en Oonk.
de heer Oonk stelt zich herkiesbaar. Het bestuur stelt voor om in plaats van de heer de Jong te benoemen de heer F. Toevank.
7. Plannen 1985
8. Rondvraag
9. Sluiting.

Financieel overzicht.

<u>Baten 1984</u>		<u>Lasten 1984</u>	
Contributies	520,--	K.v.K.	58,50
Subsidies		Notaris	325,--
Gemeente	250,--	Sprekers	175,--
Rabo	100,--	Oude Burgem.	74,70
Bondsspaarbank	100,--	Secretariaat	66,70
Giften	260,--	Embleem	208,25
Rente	6,98	Luifel	63,65
Kalenderactie	445,--	Saldo	710,18
	<u>1681,98</u>		<u>1681,98</u>

<u>Balans 1-1-85</u>			
Kas	48,80	Contributies '85	170,--
Rabo	230,80	Kapitaal	710,18
Bondsspaarbank	150,--		
rente Rabo	0,83		
rente Bondsspaarb.	4,75		
kalenderactie '84	445,--		
	<u>880,18</u>		<u>880,18</u>

<u>Begroting 1985,</u>			
Contributies	600,--	Zaalhuur	150,--
Kalenderactie	400,--	Sprekers	325,--
te kort (subsidies)	400,--	Kroezeboom	240,--
		Archief en copieermach	225,--
		Veldnamen onderz.	400,--
		Onvoorzien	60,--
	<u>1400,--</u>		<u>1400,--</u>

Uitnodiging N G V en Sie. Gen "de Graafschap"

Van de afdeling Achterhoek van de Nederlandse Genealogische Ver. en de Sectie Genealogie en boerderijonderzoek van de oudheidkundige ver.

"de Graafschap" zijn uitnodigingen voor onze leden ontvangen voor het bijwonen van 2 lezingen en wel:

Zaterdag 16 Februari onderwerp "Kerkelijke archieven in de Achterhoek als bron voor genealogisch onderzoek" door de heer J.J. Seekles uit Zoetermeer. Hotel-restaurant Meilink te Barchem.

Zaterdag 16 Maart onderwerp "het geslacht Selraat langs de Oude Yssel van + 1640- + 1840" door de heer C. Sellenraad uit Oss. Zalencentrum Wildenbeest in Doetinchem.

Beide lezingen worden voorafgegaan door de jaarvergadering van een der afdelingen. Aanvang beide dagen 14.00 uur.

STEVEN VAN RODERLO, vermeld 1312—1326

JUTTE VAN RODERLO

VAN RODERLO (?)

INGRAM VAN HOLTHUISEN, vermeld 1355—1365

HENRIK VAN HECKEREN, vermeld 1365

ROELOF VAN HOLTHUISEN, —1402

JOHAN VAN HEKEREN, 1404

BERTHA VAN AMPSEN, vermeld 1383—1412
Zij her x JACOB VAN HECKEREN hiernaeven.

Hij verkoopt met zijnen zoon HENRIK
Ruurlo in 1420 aan: JACOB VAN HEECKEREN, 1420—1439

- 1°. BERTHA VAN AMPSEN, 1412
- 2°. ELISABETH VAN KEPPEL gen^d VAN OELDE, 1429

ex II

EVERT VAN HEECKEREN, 1440—1500

x 1458
EYLARDA VAN METELEN, † 1509

JACOB VAN HEECKEREN, † 1508

- 1°. VAN VORDEN (?)
- 2°. 1507 ALEID VAN KEPPEL, leeft nog 1562

ex II

EVERT VAN HEECKEREN, 1509—1561

x 1534
AGNES VAN HACKFORT, leeft nog 1560

JACOB VAN HEECKEREN, 1562—1579

JOOST VAN HEECKEREN, 1580—1619

x
SIBILLA VAN PALLANDT
Zij her x JOHAN VAN WIJHE

- 1°. 1571 AGNES VAN HAEFTEN, † 1587
- 2°. 1589 JASPARINA VAN RAESFELDT, † 1591
- 3°. 1592 HENRICA VAN BEVERVOORDE, † 1614

ex I

AGNES VAN HEECKEREN, 1620—1637

x 1606
WIGBOLD DE RODE VAN HEKEREN, † 1636

WOLTER DE RODE VAN HEKEREN, 1637—1671

x 1631
ANNA CHRISTINA VAN PALLANDT, † 1676

WIGBOLD DE RODE VAN HEKEREN, 1672—1686

1637—1698
x 1677

CATHARINA SIBILLA SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, leeft nog 1700
Ruurlo wordt door schulden het eigendom van zijnen zwager:
ADRIAAN SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, 1686

1648—1686
x 1646

ANNA BENTINCK

Na hem zijns broeders dochter:

ANNA SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, 1686—1694

Zij draagt Ruurlo in 1694 over aan haren neef:

ALEXANDER SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, 1694—1724

1669—1724
x 1701

ANNA VAN APPELTHORN, † 1742

ASSUEER SCHIMMELPENNING VAN DER OYE, 1724—1727

1702—1753
x 1725

ADRIANA SOPHIA VAN ECK

1700—1733

Zij verkoopt Ruurlo in 1727 aan:

JACOB DERK VAN HEECKEREN, 1727—1728

1665—1749
x 1691

HEELWICH CHARLOTTE VAN LYNDEN, † 1728

ASSUEER VAN HEECKEREN, 1728—1767

1699—1767
x 1730

HENRIETTA JOHANNA ELISABETH AGATHA WALRAVE VAN LAER, † 1756

JACOB DERK CAREL VAN HEECKEREN, 1768—1795

1730—1795
x 1771

JOHANNA JULIANA VAN WASSENAER-STARRENBURG

1739—1811

WILLEM HENDRIK ALEXANDER CAREL VAN HEECKEREN VAN KELL, 1795—1847

1774—1847
x 1800

GEERTRUIDA SARA AGATHA VAN PABST VAN BINGERDEN

1774—1866

WILLEM VAN HEECKEREN VAN KELL, 1847—1914

1815—1914
x

- 1°. 1843 SOPHIA JOHANNA JUSTINE TARTS VAN AMERONGEN, 1817—1861
- 2°. 1868 ALBERTINA MARIA VAN LIMBURG STIRUM, 1835—1889

De geschiedenis van Ruurlo is gezien vanuit onze vaderlandse geschiedenis natuurlijk niet zo belangrijk.

Toch is Ruurlo, hoe klein ook ten opzichte van de meer algemene geschiedenis, een afspiegeling van de zeer langzame wordingsgeschiedenis en ontwikkeling van de maatschappij in het algemeen en van Ruurlo en omliggende dorpen in het bijzonder.

Gelukkig verkeren we in Ruurlo in de omstandigheid, dat er veel van de ontwikkeling op schrift is gesteld en hoewel er waarschijnlijk heel veel verloren is gegaan, toch nog in 3 belangrijke archieven is bewaard gebleven. Ten eerste wil ik het kerkelijk archief noemen, waarvan het oudste gedeelte vóór de reformatie, misschien nog wel ergens buiten Ruurlo in kerkelijke, mogelijk bisschoppelijke archieven kan liggen, maar na 1600 hier in Ruurlo, aanvankelijk zeer onvolledig, doch langzamerhand steeds uitvoeriger is bewaard gebleven.

Ten tweede is er het archief van het Huis te Ruurlo, dat waarschijnlijk minder volledig is, maar door de aard van de administratie en de ouderdom van het geslacht van Heeckeren veel meer over de maatschappelijke ontwikkeling van Ruurlo en de plattelandsbevolking zal kunnen zeggen, dan het eerstgenoemde.

Uiteraard is dit een particulier archief en zal dit alleen met toestemming van de familie van Heeckeren ter inzage kunnen zijn.

Ten derde is er het archief van de Mark van Ruurlo en Ruurlose broek, waarvan ook nog enkele stukken van vóór 1600 zijn bewaard gebleven en die zo nu en dan een zeer duidelijk inzicht geven in de vroegste bestuurlijke zaken, zowel betreffende de privé eigendom als wel de gezamenlijke heide en woeste gronden, de aanleg van dijken en wegen en het onderhoud, terwijl met de aanleg van deze tevens de afvoer van overtollig water, waar nodig, werd ter hand genomen en grenzen werden vastgesteld. Bovendien is er zelfs al sprake van een vroege vorm van milieubeheer, wanneer men verbiedt om bepaalde met name genoemde boomsoorten te vellen. Bovendien was de Marke ook de mede verantwoordelijke instantie voor de instandhouding van de kerkelijke goederen, evenals het kosterhuis en later zelfs de school.

Als we dan voorts nog bedenken, dat de Heer van Ruurlo, zowel in de kerk, als in de Marke de eerste gezagsdrager was, dan is het duidelijk, dat we voor een zo volledig mogelijke geschiedschrijving over de ontwikkeling en groei van de Ruurlose gemeenschap, eigenlijk bij alle drie archieven te rade moeten gaan en een en ander moeten plaatsen in het raam van de , zo niet landelijke, dan toch zeker regionale geschiedenis van de Achterhoek of beter gezegd "het Graafschap Zutphen" zoals dat tot ongeveer de Napoleontische tijd heeft gegolden.

Roderlo - Ruurlo wordt voor zover thans bekend, voor het eerst genoemd in 1313/1314 in de afschriften van de rekeningen van de Hertogen van Gelre vanaf 1293 en in het Leenregister, waarin dan tevens al vrij spoedig diverse boerderijnamen opduiken, waarvan vele nog bestaan.

De meeste daarvan worden genoemd in verband met horigheid aan de Hertog van Gelre of onderhorigheid aan de Heer van Ruurlo of kloosters en later ook Gilden en dergelijke economisch sterke instellingen of personen. Daar het Huis te Ruurlo voor ons het meest belangrijk is, wil ik een zeer beperkt overzicht trachten te geven van de opeenvolgende Heren van Ruurb waarmede we in de periode van plus minus 1300 - 1900 te maken hebben gehad en wel aan de hand van het hierbij te geven stamboom overzicht, dat mij door Mevrouw van Heeckeren werd verstrekt.

Wat er nu eerder is geweest, het dorpje Roderlo of "den Hoff te Roderlo" is tot op heden en waarschijnlijk nooit te achterhalen evenmin als het helemaal duidelijk is, waar het geslacht van Heeckeren precies vandaan kwam en hoe de eerste bewoners van den Hoff geheten hebben.

De mogelijke ontstaansgeschiedenis van den hof te Roderlo en de erfopvolging naderhand heb ik, hoewel zeer beperkt, grotendeels ontleend aan het boek "Geldersche Kasteelen" door H.M. Werner, Deel I, uitgave 1906. Volgens deze schrijver moest er ooit naast de losstaande vierkante toren op het aangrenzende hoofdgebouw, ter hoogte van de waterspiegel een steen hebben gezeten, waarop het jaartal 1317 en dat zou mogelijk het stichtingsjaar kunnen zijn.

Het Huis te Ruurlo of ook wel Ruerlo, Ruirlo, Roerlo, Roedeloo en aanvankelijk Roderlo komt evenals het dorp Roderlo, in het begin van de 14 e eeuw voor het eerst in de archieven voor. In het Gelders Leenregister komt de heerlijkheid Roderlo voor het eerst in 1326 voor. Steven van Roderlo wordt dan nml. genoemd als borg voor de stad Zutphen sedert 1312. Het huis zou echter aanvankelijk mede van Ingram van Holthuisen zijn, die als zoon van Jutte van Roderlo, zijn deel in 1355 overdraagt aan Steven van Roderlo, die een oom van Jutte zou zijn. Een zuster van Ingram van Holthuisen was getrouwd met Henrick van Hekeren tot Wissink (een boerderij in Vierakker), waaruit 2 zoons Johan en Jacob van Hekeren. Uit het huwelijk van Ingram van Holthuisen waren ook 2 zoons geboren, nml. Roelof en Craft van Holthuisen. Roelof van Holthuisen, die zich in 1402 in een akte Roelof van Roderlo laat noemen, was getrouwd met Bertha van Ampsen. Dit huwelijk bleef kinderloos en na het overlijden van Roelof hertrouwt zij in 1405 met Jacob van Hekeren of Heeckeren, hiervoor reeds genoemd. Haar nicht Elsabé, de dochter van Craft van Holthuisen wordt erfgenaam van haar vaders deel, terwijl Johan van Hekeren en diens zoon Henric hun aandeel in 1420 verkopen aan Jacob van Heeckeren doet Elsabé dat waarschijnlijk ook en daarmee is Jacob waarschijnlijk de eerste die het Hof te Ruurlo in zijn geheel bezit. Als zijn vrouw Bertha van Ampsen in 1412 is overleden hertrouwt hij met Elisabeth van Keppel gen. van Oolde. Als Jacob in 1439 overleden is wordt hij in het leen opgevolgd door zijn nog minderjarige zoon Evert, uit het 2 e huwelijk.

Zijn oom, Evert van Keppel tot Oolde wordt zijn voogd en krijgt als zodanig een jaarlijkse rente uit de heerlijkheid Roderlo, hetgeen Evert in 1457 nog eens schriftelijk bevestigt. Evert van Heeckeren was evenals zijn vader Jacob actief bij de politiek en de strijd betrokken. Hij wordt in 1460 en 1469 vermeld wegens hulp betreffende Adolf van Gelder. In 1473 wordt hij al vermeld als Drost van Borculo, terwijl hij in 1440 al genoemd werd bij verbond van de Bisschop van Munster, Lodewijk de XI (koning van Frankrijk) en de Gelderse Standen tot onderlinge hulp tegen Oostenrijk en Kleef. In 1487 heeft hij vanwege Roderlo een proces tegen Herman van Middachten en in 1499 bezegelt hij mede het verbond van de Ridderschap en de Steden van Gelderland met Hertog Karel van Gelre. Door zijn huwelijk met Eylarda van Metelen, erfdochter van Nettelhorst, werd hij ook Heer van Nettelhorst en daarmee in 1465, 1473 en 1484 beleend. Als Evert begin 1500 komt te overlijden wordt hij maar nauwelijks opgevolgd door zijn zoon Jacob, daar deze al in 1508 overlijdt. Deze Jacob was nog in 1507 hertrouwd met Aleid van Keppel, waaruit nog een zoon Evert geboren werd. Deze volgt hem in 1509 onder voogdijschap van zijn oom Dirk van Keppel, in het leen op. Zijn moeder Aleid, die in 1562 nog leefde, kreeg als weduwe van Jacob van Heeckeren 50 molder roggen 's jaars uit den Hoff te Roderlo en heeft waarschijnlijk tot Everts meerderjarigheid op het huis gewoond. Op 7 juli 1532 legt Evert persoonlijk de leened af en treedt kort daarop in het huwelijk met Agnes van Hackfort, dochter van Perend van Hackfort. Evert was evenals zijn schoonvader en wijlen zijn vader wel bij de Ridderschap betrokken, maar minder krijgshaftig en politiek ook minder vaak genoemd.